

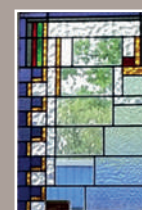
Glas-in-lood IS GLAS MET STIJL

Brinklaan 130, erkerpui, Victoriaans

Luud Wierenga

Na de economische recessie van de jaren '80 en '90 is het wonen in oudere woonbuurten en villa's populair geworden. Daarbij is er sprake van een duidelijke verliefdheid op de stijl van de twintiger en dertiger jaren. Deze stijl is in Bussum en Hilversum (en in veel andere steden in Nederland) rijk vertegenwoordigd. Er wordt zelfs op grote schaal nieuwbouw gepleegd in die stijl, met de bekende brede dakoverstekken. Bij nieuwbouw in oudere buurten zoals de Godelindebuurt is daardoor het onderscheid tussen oud en nieuw soms moeilijk te herkennen. Maar ook wijken uit de jaren daarvoor, met eenvoudige volkswoningen, zoals aan de Badhuislaan, Singel en Korte Singel, blijken populair te zijn bij kopers van nu.

In 1910 werd nog ambachtelijk gewerkt, met aandacht voor details zoals erkers, zware voordeuren, roedeverdelingen in de ramen. En glas-in-lood. Nieuwe bewoners troffen dat glas vaak aan in bovenlichten, suitedeuren en trapportalen, door voorgangers gekoesterd en gehandhaafd, ondanks kapotte ruitjes, tocht en gerammel. Ze vielen voor het mooie glas-in-lood in diverse stijlen en kleuren en koesteren nu zelf de rijkdom ondanks de vele mankementen. Bussum heeft daardoor voorbeelden uit verschillende stijl-

bouwkundige stijlen. Neo-stijlen, eclectisch (mengstijl), jugendstil of art nouveau, art decorative (kort art deco), kubisme, moderne stijl, in Bussum zijn al deze stijlen goed afleesbaar. Het glas-in-lood volgde die bouwkundige stijlen, maar heel vaak is het glas pas later aangebracht. De stijl van het glas-in-lood wijkt daarom nogal eens af van die van het huis. Bij winkels daarentegen blijkt het glas bijna steeds onderdeel van het ontwerp te zijn. Dat is goed te zien aan de vele bovenlichten van de winkels. In het centrum zijn veel panden aan te wijzen met kenmerken van de Amsterdamse

Boven:
Kapelstraat 5,
Jugendstil,
gerestaureerd 1990

Krijnenweg 5,
detail, Art Deco

perioden die redelijk goed herkenbaar zijn. De periode van 1875 tot 1930 wordt gekenmerkt door een snelle opvolging in

School, een stroming in de architectuur van 1910 tot 1930. Voorbeelden daarvan zijn Havenstraat 31-37, Kapelstraat 25, 27 en

Boven:
Havenstraat 35,
detail, art deco

Daaronder:
Huizerweg 16,
detail, art deco

Rechts:
Huizerweg 24,
detail

Pagina 9:
Kapelstraat 29,
detail, art deco

29, Schoolstraat 1, Brinklaan 100, Brinklaan 68 (Delifrance), Krijnenweg 5-15 en diverse panden aan de Huizerweg. In die panden is glas-in-lood toegepast, variërend van jugendstil/art nouveau, via art deco tot aan de Stijl. De grenzen zijn daarbij niet altijd scherp. De Amsterdamse School stimuleerde een plastische vormgeving met

zoals rode of gele baksteen, veelkleurig glas-in-lood en transparant geschilderde puiën verrijken de uiterlijke en innerlijke beleving van de winkels. Vooral de tabakswinkel van Roks (Havenstraat 35) en de kapsalon ViaVia op Schoolstraat 1 zijn daar prachtige voorbeelden van. Een moderne aanpassing 'verpest' een

wit geschilderde gevel is een nog modernere stijl ontstaan, vergelijkbaar met de Amerikaanse auto uit de jaren 50, met grote horizontale grille, luchtspleten en bumpers. Het tegenwoordig alom toegepaste isolerend glas heeft het glas-in-lood wat verdronken. Maar toch blijft glas-in-lood veel liefhebbers inspireren. Daardoor zijn er veel

schouder gekeken naar vroeger, naar de horizontale blok- of lijnmotieven van de modernisten, maar ook naar de planten en bloemen uit de jugendstil.

toepassing van uitlopende materialen als natuursteen, baksteen, hout en glas-in-lood. Gebogen vormen werden zowel in hout en steen als in glas uitgevoerd. Diverse kleuren,

fraaie gevel niet altijd, al zal daar verschillend over geoordeeld worden. Brinklaan 100 is bijvoorbeeld een pand in de stijl van de Amsterdamse School. Door de vrij recent

glaskunstenaars actief in 't Gooi, maar ook in Utrecht, Amsterdam en andere plaatsen. Zelfs in nieuwbouw wordt het nog steeds toegepast. Daarbij wordt vaak over de